

Redacțiunea „Gazeta Transilvaniei”,
 și tipografia
 Brașov, piața mare Nr. 30.
 Scrierile înfruntate nu se
 primesc. — Manuscrisurile nu se
 returnează.
 INȘERATE se primesc la Admi-
 nistrațiunea în Brașov și la ur-
 mătoarele Birouri de anulări:
 în Viena: M. Döcker, Harnisch
 Schalek, Rudolf Wenz, A. Oppelitz
 Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
 Danneberg, în Budapesta: A. F.
 Goldberger, Eckstein Bernat; în
 București: Agence Haas, Suc-
 cursale de Roumanie; în Ham-
 burg: Karoyn & Liebmans.
 Prețul inserțiilor: o serie
 armonioasă pe o coloană de or. și
 80c. timbru pentru o publi-
 care. Publicările mai dese după
 tariful și învoială.
 Recunoaște pe pagina a 8-a o
 serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” ieșe în mâ-care di.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectorilor.
 Abonamentul pentru Brașov
 administrațiunea, piața mare,
 terțul Inului Nr. 30 etagiu
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
 s-au 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiunile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 90.

Brașov, Joi-Vineri 25 Aprilie (7 Mai)

1897.

Guvern rău pe bani scumpi.

„Banffy rămâne ministru-preșe-
 dinte, dăr cvota Ungariei se ridică”.
 Cu aceste cuvinte caracterizează una
 din foile opoziționale maghiare si-
 tuațiunea după ultimele încercări, ce
 s'au făcut, între comisiunile așa nu-
 mitelor deputațiunii ale cvotei, de-a
 ajunge la o învoială.

Precum arătăm în alt loc, aceste
 tractări verbale între amintitele sub-
 comisiuni au rămas fără de rezultat.
 Rezolvarea cestiunii trebuie s'o ia
 acuma în mână inșe-și guvernele, și
 ori vor reuși, ori nu. În cazul din
 urmă vor trebui să se retragă mi-
 nisteriele și crisa va fi neînălăturabilă.
 Baron Banffy însă nu vré să ajungă
 lucrurile până aci, din care cauză
 a declarat în fața comisiunii ungare
 a cvotei, care a ținut o ședință finală
 erî, că „guvernul doarece și crede,
 că pactul să se reinvoiescă fîd și cu ore-
 care jertfe. Sperază însă, că jertfele nu
 vor trece peste marginele necesității”.

Enunțiațiunea această, făcută toc-
 mai într'un moment când se consta-
 tase, că între comisiunile alese din
 sinul parlamentelor nu se pôte sta-
 bili o înțelegere, a produs, firește, o
 impresiune, care nu este nicidecum
 de natură de-a arăta pe ministrul-
 președinte Banffy în lumina unui pa-
 triot gata a se jertfi pentru ușura-
 rea sorții țerei.

Opozițiunea îl acuză chiar, că
 numai ca să pôte rămâne la putere
 a luat angajamentul de-a urca con-
 tribuția anuală a statului ungar la
 cvota cheltuelilor comune cu 5—6
 milioane fl. mai mult. Nu pôte fi om
 cuminte în partea de dincoace a mo-
 narchiei, care să dorască ca să se
 urce cvota și este deci firăscă stă-
 ruința, de-a împedea o asemenea
 urcare. Maghiarii opoziționali, se'n-
 țeleg, nu puteau să presente lucruri
 decât așa, că Austriacii vor erăși
 să tragă pe sfără și să înșele Ungaria,
 și că br. Banffy nu este, decât
 instrumentul lor.

Adevărul este, că Banffy și-a
 avut marșruta sa din momentul, când
 a fost chiămat în fruntea guvernului.
 În tot cazul, când s'a dat guver-
 nului presidat de el disolvarea
 camerei, această s'a făcut mai mult
 cu privire la necesitatea inoierii pac-
 tului, pe care a accentuat'o Banffy
 în enunțiațiunea sa amintită. De
 aci efortările lui de a-și crea în ca-
 meră o majoritate covârșitoare pe
 sprincenă, de aci presiunile, abusu-
 rurile, corupțiunile și violențele la ale-
 geri, de aci și spiritul absolutist, ce
 a străbătut, îmbrăcat în haina parla-
 mentară, deja în toți ramii adminis-
 trației statului.

În timpul din urmă adevărat,
 că față cu mișcarea opozițională în
 contra urcării cvotei, guvernul și
 organele lui au cântat cam tot pe
 cōrda, că nu voim, nu putem, nu
 cedăm. Dăr în cele din urmă trebuie
 să trăsesci cu omenii și n'ai ce face,
 mai trebuie să aduci și câte o jertfă,
 ca să te pōți înțelegere cu ei. Această
 e și vederea lui Banffy. El vré să
 mai trăsescă ca ministru-președinte,

având pôte încă mari planuri în
 petto, de aceea trebuie să și jertfescă
 cevași, ca să pōtă încheia pactul cu
 Austria, căci la din contră p'aci e
 drumul. În fond dăr are dreptate
 opoziția când dice că, pentru ca
 Banffy să rămână ministru-președinte,
 țera va trebui să plătescă în ștece
 ani de-a rëndul cu 80—100 milioane
 mai multă contribuția.

Guvernul, dize ministrul-preșe-
 dinte, voescé să se închee pactul
 chiar și cu ore-care jertfe, ca să în-
 cunjure o „situația imposibilă”. Pen-
 tru a înțelegere aceste cuvinte, tre-
 bua să reamintim, că după lege mo-
 narchul este ultima instanță și, decă
 nici guvernele nu se vor pôte înțelegere,
 Majestatea Sa va avé să decidă.
 Monarchul însă a declarat și lui
 Banffy și lui Badeni, că nu voescé să
 ajungă lucrurile așa departe, ca nu-
 mai dela coronă să atërne decisiunea,
 de unde urmază, că guvernele ori
 se vor înțelegere ori, decă nu, vor
 trebui să se retragă. Altă soluțiune
 nu pôte fi.

Acastă este „situațiunea imposi-
 bilă”, care după părerea lui Banffy
 ar urma, decă nu s'ar aduce acele
 jertfe pentru mulcomirea Austriacilor.

Marea cestiune este acum, până
 unde vor merge jertfele, ce este
 gata Banffy cu mameluții săi a-le
 impune țerei? În privința această va-
 rieză părerile. Unii sustin, că Banffy
 s'a angajat pentru urcarea cvotei
 până la 36%, ér alții dic, că pôte
 va scăpa și cu 34%. Ér despre mi-
 nistrul-președinte austriac Badeni se
 sustine, că el este gata chiar a se
 retrage, numai ca Austriacii să pōtă
 reuși a face să se urce cvota ungu-
 rescă.

Ori cum, e destul de trist, că
 rezultatul tuturor svircolirilor nu este,
 decât susținerea unui guvern rău pe
 bani scumpi.

† Ion Ghica.

Dela București sosesc tristă
 scire, că marele patriot român și
 bărbat de stat Ion Ghica a răposat
 Marți la moșia sa Gherganî.

Ion Ghica este una din acele
 strălucite ilustrațiuni ale României,
 care au contribuit puternic cu cu-
 vântul și cu fapta în timp de peste
 o jumătate de secul la renascerea
 Românismului și la mărirea și înflo-
 rirea țerei.

Pe terenul politic, cât și pe cel
 literar, economic și social, Ion Ghica
 a strălucit printr'o activitate esem-
 plară pentru binele și fericirea nea-
 mului său. El a fost oglinda viuă
 a istoriei timpului său, care se res-
 frânge în scrierile sale, pōtrunse de
 cel mai curat naționalism.

În tot locul, unde trăesc Ro-
 mâni, vestea despre mōrtea prințului
 Ion Ghica va produce cea mai adencă
 și durerōsă impresiune și toți vor
 deplânge pierderea acestei mărețe
 figurî din viața și luptele Românilor.

Cestiunea cvotei.

Mult s'a discutat această cestiune
 în zilele din urmă. După ce așa nu-
 mitele deputațiuni ale cvotei nu s'au
 putut înțelegere în scris, și-au ales câte
 o subcomisiune de 7 membri cu scop
 ca să continue tratările verbal.
 Aceste subcomisiuni au fost intru-
 nite zilele aceste în Budapesta, dăr,
 precum scim, n'au ajuns la nici un
 rezultat nici pe calea această a co-
 municării verbale.

Acum cei doi miniștri-presidenti,
 br. Banffy și contele Badeni au ra-
 portat Majestății Sale, care i-a pri-
 mit în palatul din Viena, despre ne-
 succesul tratărilor între deputațiuni-
 le cvotei. Ei au primit însărcina-
 rea dela monarch, ca acum cele
 două guverne să trateze între ele
 asupra cvotei în sensul legii și să
 stabilescă propunerea, ce va fi a se
 face parlamentelor.

Cu privire la aceste tratări se
 dice, că guvernul unguresc va sta
 pe basa chei, ce s'a fost stabilit la
 1887 de cătră deputațiunea ungară
 pentru calcularea cvotei. După această
 cheiă cvota Ungariei ar fi cam de
 33.2%. Se crede, că guvernul ungu-
 resc va propune această cifră, pe care,
 pôte din considerațiuni politice o
 va „rotunzi, probabil”, după cum
 afirmă „Neue fr. Presse” până la
 marginea de 34%. Pe ce basă va
 face guvernul. Cele două guverne
 vor continua deci acum tratările
 asupra cvotei în scris și se crede,
 că aceste vor dura cam 3—4 săptămē-
 mări. Încă nu se scie, decă schim-
 bul de note între cele două guverne
 va rămâne secret, séu că vor fi pu-
 blicate propunerile, séu mai bine dīs
 ofertele făcute de o parte și de alta.

Decă și aceste tratări între gu-
 verne vor rămâne fără rezultat, atunci
 crisa va fi neînălăturabilă și atât mi-
 nisteriul unguresc, cât și cel aus-
 triac ar fi silit să-și dea dimisiunea.

Din Bucovina.

Suceava, în 29 Aprilie 1897.

(Apunerea „Gazetei Bucovinei” — Înființarea
 unui dīar nou — Direcțiunea nouă).

Duminea Pașcoilor a fost o zi de in-
 tristare pentru redactorii „Gazetei Bucovi-
 nei”, „Christos a înviat!” și tōia a apus.
 Incidentul acesta apare pentru un ob-
 servator din depărtare ca o dovadă a slă-
 biciunii Românilor din Bucovina.

Privind însă mai de aprōpe la popo-
 rul acesta, care, față de celelalte părți,
 este în țera sa inundată de tōte liftele,
 cari forméză avant garda slavismului outro-
 pitor, constatăm o rezistență puternică tu-
 turor impilărilor, ba în timpul din urmă un
 avânt, care i-a pus și pe contrarii cei mai
 înverșunați în uimire.

Apunerea „Gazetei Bucov.” e cauzată
 așa-dăr prin alt moment.

Menirea dīarului era susținerea poli-
 ticiei militante și desvoltarea internă.

Neavând așa numiți reprezentanți ai
 poporului nici un succes în luptă, ci reti-
 rând necontenit pe tōte liniile, cōlonele
 dīarului erau pline de bocete desperate,
 lipsindu-i curajul și capacitatea pentru

sfîarea mijlōcelor de apărare. Urmarea fi-
 rēsoă a fost demoralizarea luptătorilor și
 a glōtelor, ceea ce i-a întărit pe dușmanii
 în credința, că suntem slabi și fără de ener-
 giă și i-a încurajat a procede pe calea
 apucată.

Cu privire la desvoltarea internă, tre-
 bue să condamnăm cu desdovîrșire sistemul
 propagat, prin care în locul consolidării și
 organizării pentru luptă, în locul unei apre-
 țării stricte a aptitudinii conducătorilor, se
 observe cultul obișnuit de persoane, cari
 comiteau chiar crime față de neamul lor,
 într'un grad, încât în timpurile cele mai
 periculoase steteau în fruntea afacerilor ele-
 mente impotente, al căror ideal era mări-
 nerea la putere, fără considerarea decă printr-
 asta s'ar jertfi chiar interesele vieții ale
 poporului. Starea această trebuia să producă
 o reacțiune din partea tinerimei, de oătră
 care s'a creat o direcțiune nouă în tōte
 părțile.

Curentul nou are auspicii mai bune,
 căci rezultatele activității i-au câștigat în-
 crederea poporului, ale căru speranțe sunt
 legate de persoana deputatului George Po-
 povici și a baronului Vasileco. Desvoltarea
 acestui curent a făcut imposibilă „Gazeta
 Bucovinei”, care s'a compromis mai ales
 în timpul din urmă total în ochii lumii.

Elementele tinere puu ca condiția
 pentru cooperare, înființarea unui dīar nou
 neînfectat; indignarea lor e cauzată în mare
 parte și de autologia secetei spirituale în
 ultimii numeri, ale căror colōne zugrăvite
 cu încercări stilistice fără cap și fără mē-
 duvă fac necesară delăturarea definitivă a
 „Gazetei Bucov.” și a personalului redac-
 țional.

Dīarul acesta era menit pentru ele-
 mentele culte ale societății; nu voim să
 judecăm nivelul culturai naționale, mai ales
 cu privire la stilul și limba foii, măcar că
 această stare e ușor de explicat în urma ac-
 tivității profesorilor de limba română la
 școlile medii și la universitate, unde pre-
 legerile constau numai în nisce inouoături
 pe terenul istoriei și pentru tratărea lim-
 bei și a literaturii nu există pricepere. De
 acestea ne-om ocupa mai târziu, cu deo-
 sebite de modul tractării limbei române la
 gimnasiul superior din Cernăuți.

Stilul horibil al „Gazetei Bucovinei”
 e deci ușor de explicat; limba e capace,
 lipsa de spirit dă expunerilor miope și o
 formă ridicolă impestriată de archaisme
 antediluviane.

A încerca o dare de sēmă asupra ou-
 prinsului ar fi un lucru nerentabil, căci
 dīarul n'are nici o țintă fixă, nici nu ob-
 servă un program. Timpul și serioșitatea
 nu ertă a expune fazele prin care a trecut
 și s'a compromisat „Gazeta Bucov.” și soc.
 „Concordia”. Apunerea dīarului e și finea
 sistemului vechiu; astăzi numai încăp pla-
 nurile mistice în camera unei caste prive-
 ligiate și egoiste; tōte afacerile se tractéză
 în public și dīarul trebuie să dirigeze și
 dirigeze și raporteze tōte cu acurateța cea
 mai exactă,

Un organ al partidului are menirea
 de-a ridica morala publică, de aceea tre-
 bue să posedă o căldură, ale carei rațe să
 pōtrundă în inimile cetitorilor, formând
 astfel mijlocul cel mai apt pentru înche-
 garea corpului național, deșteptând în
 membrii folositori și entuziasmul, ce pro-
 duce și energia necesară în luptă; el nu-i
 chiămat a cresce idol și glorificarea hi

siunea comitetului, a sinodului parohial. Se vede că pentru Șieu, — ca și dealtcum pentru întreg tractul Bistriței — nu există comitetul din Decembrie, nici sinodul ordinar din Ianuarie a fii-cărui an; nici §§-ii 7, 12, 17, 23 p. 11 etc., din statut. organic, nici „Regulamentul pentru adm. aver. bis.“ etc., — de vreme ce acum se ticluiau rațiociniile parohiei, cari trebuia revădute și aprobate de ani înainte.

Cu toate aceste continuăm lucrarea până la 1 oră după mezul nopții... *Imposibil!* Mii de florini păpați... Nimic la locul său... Poziții nedocumentate... *imposibil!*

În sfârșit, rămânând a se revida ulterior ticluilele aceste în mod regulamentar, le-am pachetat într'un convolut, ca să le aștern Consistoriului drept dovadă, că în Șieu nu se rațiocinase, că protopopul mințise și că poporul avuse dreptate cu plânsurile sale, am cerut însă a se scontra cassa parohială, în carea după însăși ticluilele aceste trebuia să se afle încă cassa restul de — paremi-se — 390 fl.

Atunci parochul locului îmi arată aci în casa sa lada parohială, dăr adause, că aci nu este *nici un crucer*, pentru-că Floriță în trei ani de zile nu a băgat într'ensă *nici un crucer*...

Uimit și indignat de aceste, ced totuși și mai departe și cer acum *dela Floriță* cassa restul... *Nici un crucer*.

Iau pe protopop la o parte și făcându-i plausibil, că absolut nu ne va succeda a reconcilia poporul, decât nu-i putem dice: *Éta* am revădut socotelile, am aflat banii și sunt de față; — bănuelile vostre sunt nefundate etc. etc., făcându-i mai departe plausibil că altcum va trebui să se facă arătare criminală pentru delapidare, care pôte avé rele urmări... etc. *il rog ca să influințeze asupra lui Florița ca din pământ de sub pământ să arete banii*...

Nici un cruceriu!...

Și astfel pe dinmăța următoare, Dum. 16/2 a. o. — nesuccedându-mi tactica cu „să tôte sunt în regulă“, nu mi-a rămas altă spre asigurarea scopului principal, al reconvertirii decât tactica contrară, carea era totodată și cea mai dreptă, adică se spun poporului: „Da, avurâți dreptate, cu plânsurile vostre... vi s'a folosit rău și ilegalmente avutul vostru, ați fost ignorați... s'a bătut joc epitropul vostru de drepturile vostre; — însă și va lua pedepsa meritată... ér voi — întorceți-vă!“...

Așa am făcut, numai așa am trebuit să fac și numai așa am obținut succes....

Er pentru-ca acest succes se aibă și timbrul legalității și durată, Ven. Consistoriu i-am raportat între altele următoarele:

1.) Se-l se dee comunei spre mângăere un ajutor de cel puțin 300 fl. la edificarea bisericeii;

2.) Se-i se trimită fără amânare cele 1800 fl; ce-i are depuși la Consistoriu în oblig. de stat, ca se pôte continua și termina edificarea bisericeii; —

3.) Să se constate neamănat prin ex-actorat, care e suma precisă a fraudelor epitropului;

4.) Să se facă contra acestuia imediat arătare criminală;

5.) Să-i se dee protopopului a înțelege, că nu are a mai sprijini pe acel epitrop, nici pe față, *nici pe sub mână*...

Așa cred, că propunerile aceste precât sunt de adecuate stărei faptice a cauzei, pe atât de juste sunt și echitabile sunt.

În locul lor însă s'a pus la cale și aici, ca în multe alte cazuri, de importanță mai mare, séu mai mică, — o mușamali-sare dintre cele mai *necredibile*.

(Va urma.)

N. Manegăția.

Războiul turco-grecesc.

După scirile cele mai nouă, cari se contradic în multe privințe, diviziia întâi și a doua turcescă de sub comanda lui *Edhem-pașa* înainteză spre *Pharsalos*, de care s'a apropiat deja foarte mult. Aici se așteptă acum bătălia decisivă, care nu s'a fost dat la *Larissa* din cauza prea

pripitei retragerii a oștirea grecescă comandate de prințul de coronă Constantin. *Edhem-pașa* însă, precum s'a afirmă, este de astă dată acela, care nu vrea să grăbescă lupta decisivă. Așa se vede, că mai întâi vrea să se asigure de pozițiunile dela *Velesino* și să ocupe portul *Volo*, de altă parte mai așteptă întărituri cu deosebire artilerie. Scim, că *Edhem-pașa* în total operază cu 6 divizii și cu o diviziă (a 7-a) de rezervă. El pare a voi să ia ofensiva contra armatei grecescă dela *Pharsalos*, cu toate forțele sale militare.

Din *Atena* se împărtășese, că Grecii fac mari pregătiri pentru apărarea orașului *Pharsalos*. Ei au ridicat aici întărituri tari și foarte estinse, de unde urmază, că *Edhem-pașa* trebuie să pună în mișcare multă artilerie, ca să pôte lua întăriturile dela *Pharsalos*. Dér tocmai pentru artilerie este mare dificultatea de a străbate pe cărările strimte și greu de umblat din munți.

Se constată dela *Atena* faptul *rechemării* colonelului *Vassos* din insula *Creta*, dăr se asigură, că acesta n'are să aibă nici un efect asupra acțiunii de război, care se va continua în mod energetic. Se mai confirmă, că colonelul *Vassos*, a și fost numit cu decret regal comandant-șef al armatei grecescă din *Epir* în locul colonelului *Manos*.

Rechemarea din *Creta* a colonelului *Vassos* se consideră cu toate acestea ca un semn, că în curând vor fi retrase *tôte trupele grecescă din Creta*. De părerea acesta sunt și foile *berlineze*, cari spun, că rechemarea lui *Vassos* n'a schimbat nimic în situația. Numai atunci situația se va schimba, decât *tôte trupele grecescă* vor părăsi insula, și decât guvernul grecesc va recunoșce autonomia *Cretei*, căci numai în acest cas se pôte aștepta o intervenire, séu mai bine dis mediațiune, a marilor puteri pentru curmarea războiului. *Diarul „Post“* mai spune, că prețul învingerii trupelor otomane este, că *Grecia* pierde *Creta*. Numitul diar mai află, că trupele turcescă s'ar mulțami cu aceea, *să ocupe Tessalia ca gagi pentru Creta*. Sultanul nu dorește umilirea deplină a vecinului său, și decât *Grecia* va cere un *armistițiu*, el i'l va concede, însă Sultanul nu va primi să i-se impună pacea din partea marilor puteri, decât *Grecia* nu o va cere. Sultanul — se dice în fine — e foarte îngrijiat de familia regală grecescă și e deci gata a fi cu prevenire.

În fine mai e de observat, că scirile venite din isvor turcesc, cari vorbesc de o foarte grăbită și desevărită evacuare a *Epirului* din partea trupelor grecescă, nu se adevăresc pe deplin. Cele două divizii de sub comanda lui *Hissi-pașa* au ocupat, ce e drept, partea cea mai mare a *Epirului*, dăr mai multe localități și înălțimi la graniță sunt încă în mâna trupelor grecescă, și nu se pôte vorbi încă de o imediată amenințare a orașului grecesc *Arta*.

Din *Constantinopol* „*Neue fr. Presse*“ publică următoarea scire de senzație: Mai mulți *notabili de naționalitate română* (cuțovlahă) în *Macedonia* într'o telegramă adresată direct Sultanului i-a oferit formarea unui *corp de voluntari*, compus din 8—10,000 omeni, pe cheltuiala lor proprie. Ei dă, că printr'asta voesc să dea o expresiune deosebită sentimentelor lor de supunere pentru domnitor și de iubire pentru patriă. Sultanul le-a mulțamit pentru această dovadă de patriotism și a declarat, că în cas de necesitate va face us de ofertul lor.

După scirile oficiale, ce au sosit în *Atena* din *Tessalia*, Turcii au procedat acolo

forțe crude. În *Larissa* au fost jăfuite *tôte casele creștinescă* și în biserici icônele și obiectele sfinte au fost parte nimicoite, parte furate. Tot așa, se dice, s'a petrecut lucrul și în satele creștine; se dice chiar, că mulți creștini au fost uciși. Turcii de altă parte, tot în mod oficial, desmint faima, că ei ar fi dat foc satelor creștine în vilajetul *Iannina*.

O telegramă din *Volo* anunță, că *Marți* s'au vădut trupe turcescă cam la 15,000 omeni, înaintând spre *Velesino*. *Tricala* a fost părăsită de Turci și ocupată de un corp mai mare grecesc. Legătura între *Tricala*, *Cardița* și *Pharsalos* s'a restabilit erași.

Colonelul *Smolensky* n'a primit să fiă șeful statului major general trupelor grecescă din *Tessalia*, pentru că n'a voit să părăsească brigada sa. De aceea a fost numit șef al statului major general majorul *Constantinidis*, care s'a întors dela *Creta*. Generalul de diviziă, *Makris*, precum și generalii de brigada *Andonovitz* și *Mastrapas* vor fi rechemati de pe câmpul de război și vor fi înlocuiți de colonelii *Metaxas* (fost ministru de război), *Corps* și *Vassiliadis*.

Din *Constantinopol* se anunță cu data de 4 Mai: Din *Larissa* se vestese, că diviziia *Hairi* înaintând dela *Cardița* spre *Pharsalos* a ocupat localitățile *Kurtessi*, *Kumades*, *Deliveli*, *Dautli*, *Cetatsi* și *Caputsi*.

Luptele dela *Velesino* și *Pilastepo*, cari s'au început la 27 Aprilie st. n. se continuă încă; Turcii au primit nouă întărituri și se așteptă din oră în oră scirea despre luarea orașelului *Velesino*. După soirile turcescă, trupele otomane mai vor să facă o diversiune în jurul lacului *Carla* spre *Volo* și peste *Karadagh* spre *Velesino*.

Tot cu data de 4 Mai se anunță din capitala turcescă, că Sultanul a rechemat pe *Gazi-Osman-pașa*, pe care îl trimisese să înlocuească pe *Edhem-pașa*. După ce însă, acesta din urmă, avu succese, se vede, că consiliul de război din *Constantinopol* a decis să-l lase acolo, unde este și să recheme pe *Osman-pașa*.

După o scire din *Atena*, colonelul *Smolensky* anunță din *Velesino*, că a avut cu totul 180 morți și răniți. El mai spune, că atacul contra brigadei sale s'a făcut de 6000 de Turci.

*

O telegramă din *Atena* spune, că starea sănătății regelui *George al Greciei este din zi în zi mai rea*. El suferă de nervozitate în grad tot mai mare și noptea nu pôte dormi. Din cauza acesta este atât de slab, încât nu-și pôte face nici obișnuitele, preumblări în grădină. De când s'au întâmplat în *Atena* primele demonstrațiuni antidinastice, el nici nu se mai arată în palat. Medicii i-au ordonat să mērgă la *Corfu*, dăr regele nu cuteză să mērgă, deoarece se teme, că acesta ar fi considerată din partea poporului ca o deșertare, în care oas isbucirea unei revoluțiuni în *Grecia* s'ar putea considera ca sigură. Er a fost ocumotia regelui, care altă dată era împreună cu mari serbări. Pentru ocaziunea de acum însă, în vederea criticei situațiuni a războiului, nu s'a făcut nici o serbare.

„Coalițiunea populară dela 48“.

Sunt câte-va luni, de când *Ugron*, *Bartha* și *Szederkányi* au pornit o acțiune pentru formarea unei societăți politice, cu scopul, de-a „elupta, desvolta și ocroti independența de stat a Ungariei și viața ei economică independentă“.

Acastă societate s'a constituit *Duminea* trecută în *Budapesta* sub numirea „*Coalițiunea populară dela 48*“ („*48-as népzövetség*“). Scopul este, ca această societate să se estindă peste întreaga țera, adunând sub un stindard comun pe toți aderenții partidei *ugroniste*. Cu alte cuvinte, după ce *Ugron*, *Bartha* și alți soți ai lor au fost scoși din parlament cu ocaziunea alegerilor trecute, aceștia vor să însugureze acum o acțiune în afară de parlament.

Acesta e scopul constituirei noii societăți. Membrații ei pôte fi „ori-ce cetățen ungar, cu viață nepătată, care a implinit 20 ani ai etății“, având de-a plăti o taxă de 5 or. la săptămână; această taxă însă nu-i obligătoare, ci de bună voia.

La adunarea de constituire au luat parte vre-o 800 de Unguri atât din *Budapesta*, cât și din provincii. Adunarea a fost deschisă de *Szederkányi*, la a căruia recomandare au fost aolamați ca președinți *Ugron Gabor*, *Polonyi Geze*, *Csertán Laszlo* și *Betegh Ferencz*.

În discursul de deschidere, *Ugron* pledă cu multă vehemență în contra *Austriei*, care dise, „nu este o aliată a *Maghiarilor*, ci o exploatătoare a lor atât pe terenul industrial, cât și pe cel al economiei de câmp și pe tôte celelalte terene. Aliatul trebuie să respecteze nu numai puterea materială și spirituală, ci și cea morală a soțului său aliat. *Austriei* însă se silesc să jăfuescă națiunea *maghiară* de acest sentiment moral. Aliatul e dator să aperse stindardul celui alt aliat; aliații noștri însă nu ne permit să folosim colorile noastre naționale. (Infamiă!), rup stindardul unguresc la *Agram* și o fac acesta nepedepsit. Susținem armată, pentru ca în sinul ei vorba ungerescă și sentimentul *maghiar* să fiă batjocurit. În armată oficerii *maghiari* sunt reprezentați cu 6%, pe când cei *austriaci* cu 94%. La deschiderea Porților de fier au fost arborate stindardele tuturor națiunilor, numai al națiunii *maghiare* a lipsit, séu că a fost aruncat la o parte așa, că n'a corăspuns destinațiunii. Deoă stindardul *maghiar* este insultat, nu ni se dă satisfacție. Asta e cauza, că noi nu avem autoritate, că la *Petersburg* regii se sărută imprimutat și vorbesc despre împărat, despre țar, numai despre regele *maghiar* nu“ etc.

După *Ugron*, mai vorbi *Bartha*, care dise, că dela leagăn până la mormânt nu putem face un singur pas de însemnătate, fără a nu ne lovi de ingerența guvernului, fiă prin matricole, fiă prin școle, competențe de timbru, dare de consum etc. etc. Numărul funcționarilor și al căpătâniilor sue la sute de mii. Acastă putere monstră, statul a folosit-o pentru perpetuarea unei dominațiuni de partid. Pentru scopul acesta a stricat morala publică și a făcut nesigură puterea obligătoare a legilor. A confiscat drepturile cetățenescă și a creat un parlament, care nu reprezintă voința națională. Libertatea convingerei cetățenilor o suprimă pe tötă linia, dreptul de întrunire îl supune arbitriului, confiscarea dreptului electoral se dă în voia președintelui alegerei, libertatea presei o amenință cu stîrbire etc.

Trebuie așa-dără să ne grăbim, dise mai departe *Bartha*. Față cu armia de corteș ai puterii organizată cu bani publici, numai o organizație socială puternică mai pôte mântui viața constituțională și elupta independența națională etc.

Au mai vorbit vre-o doi inși, după care adunarea s'a închis.

O mare catastrofă la Paris.

Alaltăeri, *Marți*, la 4 ore după amăzi a isbucit un incendiu înfricoșat în marele bazar de binefacere, pe care damele aristocratice din *Paris* s'au obișnuit al arangia în fiă-care an în folosul săracilor.

Pe un spațiu liber din strada „*Rue Jean Goyon*“ era construită o mare clădire de lemn, decorată cu postav. Clădirea era lungă de 100 metri și largă de 60 metri, având numai două uși. Înăintu erau arangiate locuri pentru vânzare, ér ca vânzătoare figurau dame din aristocrația înaltă.

În momentul, când a isbucit focul, se aflau în această clădire 1500—1800 persoane. La vederea primei scantei, mulțimea erupse în țipete sfâșietore și începă să fugă spre uși. Se iscă o confuzie grozavă. Fiă-care alerga spre uși, unde imbulzela deveni grăznică, călcându-se unii pe alții în picioare.

Focul se lăția cu celeritatea fulgerului, așa că în timp de 10 minute tot edificul era în flacări. Priveliștea era penibilă. Dame din societatea înaltă a *Parisului* alergau la dreapta și la stânga cu hai-

nele aprinse pe ele, tipând după ajutor. Dér nu era cu putință a le veni în ajutor. Ușile erau infundate cu trupurile celor ce, vrând să scape, se călcăra unii peste alții, în timp ce flacărele consumau repede edificiul. În timp de 15 minute, înainte chiar de-a fi sosit pompierii, întreaga clădire a ars.

Nu se scie încă pozitiv, câte vieți omenesci au căzut victimă acestei catastrofe. În ora dintâi au fost aflate 30 cadavre, ér până séra la 7 ore au fost aflate 80 cadavre. Numérul celor morți trece peste 200, ér al raniților încă nici nu se pôte închipui. Numai la un otel din apropiere au fost transportați vre-o 250 răniți, ér alți mulți au fost duși în spitalul „Beaujon“.

Ingrozitor este tabloul, ce-l prezintă cadavrele. Cele mai multe din ele sunt prefăcute în sorum, carnea fiind cu desevirșire arsă, la altele chiar și oséle sunt arse și deslipite de-olaltă. Altele sunt arse numai în partea de sus a trupului, în timp ce partea de jos, chiar și hainele, au rămas întregi. Se'ntelege, recunoscerea persoanei nu mai e posibilă. Numele și numărul celor morți se va pute constata numai în urma reclamărilor familiilor atinse de nenorocire.

Dintre damele înaltei aristocrații a Parisului, ce erau ocupate în bazar cu vânzarea, cele mai multe se dice, că au căzut victimă flăcărilor, așa că nici nu s'a putut da încă de urma cadavrelor lor; altele au fost rănite, între acestea din urmă se află și prinsele Delatorre și Kotschubey, contesa Gosfulke născ. princesa Chimay, apoi principesele și princesa Aitçon etc.

Bezarii, care s'a fondat încă în secolul trecut, a fost arangiat de societatea filantropică sub presiunea prințului August de Ahrnberg și al contesei Goefulke. Aprinderea lui a fost cauzată de scântéua electrică a unui chinematograf.

Telegramele de ieri spun, că totă noptea nu și mii de oameni steteau îngrămădiți la porta bazarului incendiat, așteptând să afle lamuriri. Barbați așteptau să afle sciri despre nevestele lor, mamele despre nițele lor. Mulți servitori și vizitii își căutau stăpanii. Într-un Parisul e cuprins de-o jale adâncă. Catastrofa se pôte aseména cu arderea „Königtheater“-ului din Viena și a „Operei comice“, întâmplată tot la Paris înainte cu câțiva ani.

ULTIME SCIRI.

Atena, 5 Maiu. Turcii în număr de peste 30,000 înaintéză spre *Pharos*. Grecii le fac o rezistență desperată. *S'așteptă o bătălie decisivă.*

Paris, 5 Maiu. „Figaro“ spune, că între victimele catastrofei dela bazar se află și ducesa de Alençon, sora împărătesei Austriei. Acéstă scire o confirmă și „Agenția Havas“, cadavrul ducesei n'a putut fi cunoscut. Intre cadavrele arse s'a aflat înés un inel al ducesei, ceea ce face a se crede, că cadavrul ei a fost aflat.

Londra, 5 Maiu. Lui „Times“ i se raportéză din Atena cu data de ieri, că în ședința din urmă a consiliului ministerial grecesc s'a hotărât, ca să continue războiul.

Viena, 5 Maiu. Poliția din Paris a constat oficial mórtea ducesei de Alençon. Scirea acéstă, sosită la curte, a produs cea mai adâncă întristare. Împărătesa Austriei Elisabeta se dice, că plânge necontentit. Din cauza tristei sciri, nu se va ține nici prânțul la curte, ce era să se dea în onórea tinerei regine a Têrilor de jos.

Se asigură, că la catastrofa din Paris s'a nenorocit și *Henrietta*, ducesa de Belgia, fiica contelui de Flandra și soția fiului ducelui de Alençon, care a fost împreună cu ducesa de Alençon la bazar.

DIVERSE.

Influența civilizațiunii asupra tipului unei rase. Societatea etnografică din Paris a făcut unele observări interesante și fórte greu de explicat. Vorba este despre Japonezi. Tóta lumea scie, cum acest popor dela revoluția din 1868 se străduiesc a-și însuși tot mai mult civilizația europeană. Mai interesant este cum paralel cu civilizația, Japonezii sunt supuși unei schimbări fizice. Albert Gautard dice, că el ar fi observat la mai mulți Japonezi, că de când aceștia au adoptat cultura apuseană nu mai au ochi aseuțiți în formă de tăietură și umerii obrazului ești afară; pe lângă aceea, mulți copii japonezi, cari s'au născut în anii din urmă, nu mai au nas timpit și colórea feței gălbue, ca antecesorii lor. Er Europeii cari locuiesc în Japonia de deci de ani, și-au pierdut colórea roșie a feței și au căpătat ochi în formă de tăietură, ascuțiți. După aceste observări tipul unei rase ar atârna așa-déru de la nenumerați factori, cari forméză mediul fizic și spiritual ce se numesce civilizațiune. Adhemar Leclerc a aflat, că Francesii, cari se așeză cu locuința în Indo-China, după un timp óre-care nu numai că primesc obiceiurile indigenilor, ci și tipul lor.

În focul pocăinții. Era în postul mare. Țerani se spovedeau ca de obicei. Un țeran își însușea păcatele. — Apoi, de părinte, de furat nu-i vorba! Dér uite ce-i, am furat și dela Sfînția Ta... — Și ce-ai furat anume, fiule? întrebă popa. — Fân. Sfînția Ta. Țerani nu aveau fan; érna a fost luuga. Popa avea destul. — Réu, fiule, Dér îți pare réu de ce-ai făcut? — Réu, părinte. — Și făgăduiesc că n'ai să mai faci? — Iaca, făgăduiesc, părinte. Popa începe să-i cetească deslegările, țeranul tăcea sub patrafir. Deodată popa îi veni ceva în minte. — Dér bine, fiule, cât fan mi-ai furat? — Opt copeie mari, părinte. — Dér când focul lui Dumnezeu? — Când? Patru alăităsă și două aséra, și decă om trăi și ne-o ajuta Dumnezeu, două am de gând să le fur deséra.

Literatură.

„Fóia pentru toți“, revistă pentru familie, ce apare Dumneca sub direcția d-lui D. Stăncescu în Bucuresci Nr. 18 cuprinde: Convorbiri săptămánale de Sarcey; Amănarile de Christian-Felix-Weisse; Amintire (poesia) de George Gr. Cair; Pasérea albastră (novelă) de Anatole France; Hotărri pentru vremea când voi îmbétráni de Swift; Bicicleta și femeile; Obiceiuri de Carteanu; Legenda lui Aprilie; Spicuirii; Ilustrația: Gr. M. Alexandrescu, poet și fabulist; Vrajitorul alb, roman de Emile Richebourg (urmare); Veste tristă (poesia) de G. Craițulescu; Romanul unui călugér, roman de Jean Rameau trad. de I. S. Spartal (urmare); Mode de Clara; Partea științifică de Henri de Parvilli; Glume; Sfaturi pentru soți de Plutarco; Felurimi; Noutăți etc. Abonamentul, care e de a se plăti înainte pentru Austro-Ungaria costa 5 fl. pe an.

A apărut: „Români în revoluțiunea lui Gheorghe Doșa (1514), studiu din istoria Românilor de peste munți“, de *Septimiu Sever Secula*. Format mare 8° de 33 pag. Prețul 85 cr. trimis francat. De vânzare la autor în Bucuresci, Hotel Imperial (Calea Victoriei). — Scopul autorului, cum arată în prefață, a fost să arate, că nu numai la 1848 și 1784, ci și la 1514 au falfăit în mâni românesci stégurile pentru sfarmarea lanțurilor robiei. Studiul de față de-altmintelea a fost prezentat facultății de litere și filosofă din Bucuresci ca teză de licență. D-l autor își rezervă a completa acéstă lucrare și prin consultarea altor isvórá.

Proprietar: **Dr. Aurel Muresianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Maiu 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de coróne ung. 4%	99.75
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.35
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.10
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.60
Bonuri rurale croat-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	153.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.50
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de aur austr.	122.60
Losuri din 1860	143.—
Napoleonori	9.52
Mărci imperiale germane	58.62 1/2
London vista	119.55
Paris vista	47.60
Rente de coróne austr. 4%	101.35
Note italiene.	45.15

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Maiu 1897.

Banote rom. Cump.	9.44	Vënd.	9.47
Argint ron. an. Cump.	9.42	Vënd.	9.43
Napoleon-d'or. Cump.	9.49	Vënd.	9.52
Galbei Cump.	5.55	Vënd.	5.60
Ruble Rusesci Cump.	126.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.60	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japonesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarz, weiß und farbige **Henneberg-Seide** von 35 fr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, farriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken
(K. u. k. Hofl.), Zürich.

Nr. 6611—1897

PUBLICAȚIUNE.

Sâmbătă în 8 Mai a. c. înainte de prânz la 10 ore se va ține la oficiul orașenesc economic o licitațiune verbală și pertractare scripturistică de oferte pentru arândarea pe anii 1897, 1898, 1899 și 1900 a mai jos amintitilor agrii și livezi date orașului Brașov în urma comasațiunii.

Reflectanții au de a-și așterne ofertele scripturistice provédute cu timbrul receut și cu vadiul de 10% din suma anuală de arândă oferată cel mult până la 10 ore înainte de pânz a amintitei zile la oficiul orașenesc economic, unde se pot tot-deodată și vedea în decursul órelor oficióse și condițiunile de arândă.

Vadiul are se constea din parrale gata séu din hârtii de valóre.

Înainte de licitațiunea verbală este de a se depune un vadiu de 10% din prețul de stigare.

În ofertele scripturistice, a căror deschidere va lavé loc după licitațiunea verbală, este de a se aminti agrul séu livadia pentru care se oferéză; mai departe dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile de arândă și că se supune lor necondiționat.

În cazul când în primăvara anului 1897 prin predarea judecătórescă se va face o schimbare în pământuri, atunci arândatorului nu i stă în drept, ca să cêră dela oraș vr'o despăgubire.

Pământurile de arândat sunt următórele:

1. Complexul cam de 100 jugère catastrale din prejurul noului loc militar pentru tragerea la țintă sub condițiune, ca pe loc să se permită un drum de comunicațiune cu locul dărei la țintă și cu obligămintul, ca în cas când pe acest loc se va zidi un magazin de munițiune arândatórele se cedeze din acest complex receutul loc. În fine se deobligă arândatórele, ca în decursul tragerii la țintă se urmeze îndrumărilor date de milițiă. Complexul se pôte folosi pentru arătură séu livadie.

2. Așa numita livadia lui Dick (poiana Neagului) din 5 jugère 960 stênjinii patrați. Este a se folosi numai ca livadie.

3. Locul pentru livadie, așa numit „Dillenloch“ cu 7 jugère 11 stênjinii □.

Brașov, 1 Maiu 1897.

1257,2—2

Magistratul orașenesc.

Nr. 5500—1897.

Publicațiune.

Socotéla anului 1895 împreună cu raportul comptabilității și opinionarea comisiunei revidărei socotelei se află în sensul §. 142 al art. de lege XXII din 1885 din 5 inclusive 17 a l. c. în decursul órelor de oficiu la comptabilitatea orașenescă spre examinare, stând fiă-cărui plătitor de dare în drept, de a-și face observările scripturistice în decursul amintitului termin la subscrisul magistrat.

Brașov, 24 Aprilie 1897.

1257,1—1.

Magistratul orașenesc.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratóre etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighisóra și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Orestic: la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului „MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

1025,70—100